

POSTANOWIENIE

Dnia 23 lutego 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie ze skargi D. C.
o stwierdzenie niezgodności z prawem postanowienia
Sądu Okręgowego w K. z dnia 15 stycznia 2020 r. sygn. akt IV Ca (...)
w sprawie z wniosku A. C.
przy uczestnictwie D. C.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 23 lutego 2021 r.,

- 1) odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania,**
- 2) oddala wniosek A. C. o zasądzeniu kosztów postępowania skargowego.**

UZASADNIENIE

D. C. - uczestnik postępowania z wniosku A. C. o podział majątku wspólnego - wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w K. z dnia 15 stycznia 2020 r., którym zmieniono postanowienie Sądu Rejonowego w K. z dnia 11 lipca 2019 r. w części dotyczącej rozliczenia nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny i oddalono apelację uczestnika w pozostałym zakresie. Zakres zaskarżenia dotyczy rozstrzygnięcia o oddaleniu wniosku o rozliczenie nakładów. Skarżący zarzucając naruszenie przepisów prawa procesowego wskazał, że orzeczenie jest niezgodne z art. 45 § 1 i 2 k.r.o.

Sąd Najwyższy zważył:

Art. 519² § 1 k.p.c. stanowi, że w postępowaniu nieprocesowym można żądać stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia co do istoty sprawy sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, jeżeli przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego postanowienia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest środkiem prawnym mającym, poprzez zakwestionowanie zgodności z prawem orzeczenia, przesądzić jedną z przesłanek deliktowej odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa. Stanowi ona nadzwyczajny, sformalizowany środek procesowy, zatem przepisy ją regulujące powinny być wykładane ściśle (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2006 r., I CNP 14/06, nie publ., z dnia 28 marca 2007 r., II CNP 124/06, nie publ., z dnia 25 marca 2009 r., V CNP 93/08, nie publ., z dnia 3 czerwca 2009 r., IV CNP 116/08, nie publ.).

Zgodnie z art. 424⁵ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. do elementów konstrukcyjnych skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia należą: oznaczenie zaskarżonego orzeczenia, przytoczenie i uzasadnienie podstaw skargi, wskazanie przepisu prawa, z którym zaskarżone orzeczenie jest niezgodne, uprawdopodobnienie powstania szkody w wyniku wydania zaskarżonego orzeczenia oraz wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w innym trybie nie było i nie jest możliwe. Na etapie postępowania w przedmiocie przyjęcia skargi do rozpoznania badana jest przesłanka jej oczywistej bezzasadności (art. 424⁹ k.p.c. *a contrario*). Oczywista bezzasadność skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia zachodzi wtedy, gdy już pierwsza, niepogłębiona ocena powołanych w niej podstaw wskazuje wprost, że one nie wystąpiły albo wystąpiły, lecz nie mogły mieć wpływu na treść orzeczenia (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 grudnia 2020 r., V CNP 51/19 oraz z dnia 6 kwietnia 2018 r., III CNP 30/17 - niepubl.). Skarżący zarzuca naruszenie przepisów prawa procesowego: art. 567 § 3 w zw. z art. 684 k.p.c. w zw. z art. 45 k.r.o. i art. 618 § 3 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie przy podziale majątku rozliczenia nakładów na wspólne zobowiązania stron w postaci spłat kredytów i karty kredytowej. Zarzut ten już *prima facie* nie mógłby wpłynąć na zmianę zaskarżonego orzeczenia, gdyż z uzasadnienia zaskarżonego

postanowienia wynika, że w toku sprawy skarżący nie wykazał, że pożyczki, które aktualnie spłaca zostały zaciągnięte w trakcie trwania wspólności majątkowej i tym samym powinny stanowić przedmiot rozstrzygnięcia. Sąd nie pominął zatem żądania rozliczenia nakładów, tylko przystąpił do jego oceny i ustalił brak dowodów świadczących o tym, że pożyczki zostały zaciągnięte w czasie uzasadniającym rozliczenie w toku postępowania o podział majątku wspólnego. Przypomnieć należy, że zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która wywodzi z niego skutki prawne. Oznacza to, że w razie uznania, że strona obarczona ciężarem dowodu nie udowodniła okoliczności, z których wywodziła dla siebie skutki prawne, sąd rozstrzyga na niekorzyść tej strony (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2019 r., III CSK 282/17, niepubl.). W uzasadnieniu skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego uczestnik podnosi, że Sąd odwoławczy przyjął, że nie ma podstaw do rozliczenia połowy zobowiązań kredytowych stron, mimo że wnosił o to w odpowiedzi na wniosek o podział majątku oraz przedstawił szereg dowodów, zaś wnioskodawczyni nie kwestionowała faktu zaciągania zobowiązań kredytowych przez strony w trakcie trwania małżeństwa. Z uzasadnienia zaskarżonego postanowienia wynika jednak, że kredyty zaciągane wspólnie przez małżonków dotyczyły lat 2000-2001, czyli 14 lub 15 lat przed wyprowadzką wnioskodawczyni z domu stron. Dowody, do których odnosi się skarżący to harmonogramy spłaty rat kredytów z lat 2016-2018, w tym jednego zaciągniętego w 2015 r. już po faktycznym rozstaniu stron. Pozwany nie wskazał ani nie uprawdopodobnił dat powstania pozostałych zobowiązań kredytowych. Zarzut skarżącego jest zatem w oczywisty sposób chybiony, gdyż sąd rozpoznający sprawę nie pominął wniosku skarżącego, tylko przyjął brak dowodów uzasadniających żądanie. Kwestia przyznania przez wnioskodawczynię okoliczności wspólnego zaciągania kredytów w okresie trwania związku małżeńskiego pozostaje bez znaczenia ze względu na fakt, że nie wykazano, że kredyty, które uczestnik postępowania spłacał w latach 2016-2018 w ogóle zostały zaciągnięte w okresie wspólności majątkowej i dotyczyły majątku wspólnego. Co więcej, argumentacja skarżącego stanowi, niedopuszczalną na mocy art. 424⁴ zd. 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., polemikę z postawą faktyczną rozstrzygnięcia.

Skarżący podnosi ponadto, że poniósł szkodę „w postaci zawyżonego rozliczenia po podziale majątku i zmuszony był wypłacić wnioskodawczyni bezzasadnie zawyżoną kwotę z tytułu podziału majątku wspólnego”. Podkreślić należy, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem samo oddalenie roszczenia strony w żądanej przez nią wysokości nie świadczy o wystąpieniu po jej stronie szkody. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 11 kwietnia 2019 r. (IV CNP 39/18) przedstawienie poglądu strony o wyrządzeniu jej szkody bez zaprezentowania przekonującej argumentacji prawnej, która mogłaby wskazywać, że rzeczywiście została stronie wyrządzona, jak również bez powołania stosownych dowodów bądź środków uwiarygodniających twierdzenia w tym zakresie nie jest wystarczające dla spełnienia obowiązku uprawdopodobnienia szkody. Nieuwzględnienie żądania nie może być utożsamiane z wyrządzeniem szkody, której rozmiary odpowiadałyby wartości przedmiotu sporu w kwestionowanej części. W niniejszej sprawie już *prima facie* można dostrzec, że wobec braku ustalenia, że kredyty, do których odnosi się skarżący zostały zaciągnięte w czasie trwania małżeństwa, uczestnik postępowania nie mógł ponieść szkody w związku z niedokonaniem ich rozliczenia. Skarżący w części uzasadnienia skargi dotyczącej uprawdopodobnienia poniesienia szkody nie tyle powinien zindywidualizować zobowiązania kredytowe, które – w jego ocenie - bezpodstawnie nie zostały rozliczone oraz podać wysokość kwot, które - jego zdaniem temu rozliczeniu podlegają ile wyjaśnić jaki uszczerbek majątkowy w wyniku ich pominięcia już poniósł, ewentualnie jakiego dozna. Sposób uprawdopodobnienia szkody przedstawiony w skardze jest zatem niewystarczający również ze względu na zbyt wysoki stopień jego uogólnienia. Wśród tzw. konstrukcyjnych wymagań skargi przewidziano bowiem obok obowiązku uprawdopodobnienia wyrządzenia szkody (art. 424⁵ § 1 pkt 4 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.), wskazanie jej rodzaju i rozmiaru oraz uwiarygodnienie tego oświadczenia poprzez powoływanie i przedstawianie dowodów. Skarga nie spełnia tego wymagania, gdyż uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody zostało sformułowane zbyt ogólnie. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 maja 2019 r., III CNP 18/18, niepubl.).

Z tej przyczyny Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania na mocy art. 424⁹ w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. i nie znajdując podstaw do odstąpienia od zasady ponoszenia kosztów w postępowaniu nieprocesowym, przewidzianej w art. 520 § 1 k.p.c., oddalił wniosek A.C. o zasądzenie ich zwrotu od skarżącego.

jw